

DIPSACUS SATIVUS

NOMENCLATUUR/ETYMOLOGIE

De naam *Dipsacus sativus* is afkomstig van het Griekse "dipsa," wat "dorst" betekent, verwijzend naar de eigenschap van het blad om regenwater op te vangen bij de bladoksels. Het epitheton *sativus* betekent "gekweekt" of "verbouwd", wat duidt op het feit dat deze soort vroeger veel werd gekweekt voor specifieke toepassingen, zoals in de textielindustrie.

TAXONOMIE

De taxonomische classificatie van *Dipsacus sativus* is als volgt:

- Rijk: Plantae (Planten)
- Clade: Angiospermae (Bedektzadigen)
- Clade: Eudicots (Tweezaadlobbigen)
- Orde: Dipsacales
- Familie: Caprifoliaceae (Kamperfoeliefamilie)
- Geslacht: *Dipsacus*
- Soort: *Dipsacus sativus*

SYNONIEMEN

Dipsacus sativus heeft geen algemeen geaccepteerde synoniemen, maar hij wordt soms verward met *Dipsacus fullonum*, de wilde kaardebol. *Dipsacus fullonum* wordt vaak gezien als de wilde voorouder van de gecultiveerde *Dipsacus sativus*.

EVENTUELE VARIËTEITEN EN CULTIVARS

Er zijn geen erkende variëteiten of cultivars van *Dipsacus sativus*. De plant wordt meestal in zijn oorspronkelijke vorm gekweekt, met weinig veredeling of ontwikkeling van nieuwe cultivars.

FAMILIE

Dipsacus sativus behoort tot de familie Caprifoliaceae, ook wel de kamperfoeliefamilie genoemd. Vroeger werd de plant ondergebracht in de familie Dipsacaceae, maar recente taxonomische herzieningen hebben geleid tot een samenvoeging van deze familie met de Caprifoliaceae. Planten in deze familie worden gekenmerkt door hun opvallende bloemen en vaak sierlijke groeiwijzen.

HOOGTE

Dipsacus sativus kan een hoogte bereiken van 1,5 tot 2 meter. De plant heeft een rechtopstaande groeiwijze en lange stelen die eindigen in de kenmerkende bloeiwijze, de kaardebol.

BLOEMKLEUR

De bloemen van *Dipsacus sativus* zijn bleek lila tot lichtpaars. Ze verschijnen in een eivormige, stekelige bloeiwijze die bekend staat als de kaardebol. De individuele bloemetjes bloeien in cirkels vanaf het midden van de bloeiwijze naar buiten toe.

BLADKLEUR

De bladeren van *Dipsacus sativus* zijn donkergroen en lancetvormig. De bladeren zijn aan de basis van de stengel samengevoegd en vormen een komvormige structuur waarin water kan worden opgevangen, wat mogelijk diende om insecten weg te houden.

BLOEIPERIODE

Dipsacus sativus bloeit in de zomer, meestal van juni tot september. De bloemen openen zich geleidelijk vanaf het midden van de bolvormige bloeiwijze, wat de bloei van deze plant uniek en langdurig maakt.

STANDPLAATS

Dipsacus sativus groeit het best op een zonnige standplaats met goed doorlatende grond. De plant verdraagt arme, droge grond, maar gedijt ook in vochtiger omstandigheden zolang de grond niet te nat is. Hij groeit vaak in open graslanden, braakliggende terreinen en langs bermen.

HERKOMST

Dipsacus sativus is oorspronkelijk afkomstig uit Europa en West-Azië. De plant is inmiddels wereldwijd verspreid in veel delen van de wereld, met name in Noord-Amerika, waar hij werd geïntroduceerd voor gebruik in de textielindustrie en vervolgens verwilderde.

SOORT GEWAS

Dipsacus sativus is een tweejarige plant. In het eerste jaar ontwikkelt de plant een bladrozet, terwijl in het tweede jaar de bloeistengels ontstaan. Na de bloei sterft de plant af. In sommige omstandigheden kan de plant zich gedragen als een vaste plant, door nieuwe groei vanuit de wortelstokken.

VERMEERDERINGSWIJZE

De vermeerdering van *Dipsacus sativus* vindt plaats door middel van zaad. De plant zaait zich gemakkelijk uit en kan zich snel verspreiden in geschikte omstandigheden. De zaden worden in de late zomer en herfst gevormd en verspreid door wind of vogels.

KLIMAATZONE

Dipsacus sativus is winterhard in USDA-winterhardheidszones 4 tot 8. Hij is bestand tegen koude winters en kan in veel gematigde klimaten groeien, zolang de grond goed doorlatend is.

INSECTEN

Dipsacus sativus trekt veel bestuivende insecten aan, zoals bijen, hommels en vlinders. De plant produceert nectar en stuifmeel die waardevol zijn voor deze insecten. Daarnaast kunnen vogels zoals distelvinken zich voeden met de zaden van de kaaidebol in de herfst en winter.

BRONVERMELDING

- <https://www.rhs.org.uk/plants/5830/dipsacus-sativus/details>
- <https://www.missouribotanicalgarden.org/PlantFinder/PlantFinderDetails.aspx?kempercode=d754>
- <https://www.pfaf.org/user/Plant.aspx?LatinName=Dipsacus+sativus>

SAMENVATTING

Onderwerp	Beschrijving
Nomenclatuur	<i>Dipsacus</i> betekent "dorst", <i>sativus</i> betekent "gekweekt".
Taxonomie	Rijk: Plantae, Clade: Angiospermae, Orde: Dipsacales, Familie: Caprifoliaceae, Geslacht: <i>Dipsacus</i> , Soort: <i>Dipsacus sativus</i>
Synoniemen	Verward met <i>Dipsacus fullonum</i> , geen directe synoniemen.
Variëteiten	Geen erkende variëteiten of cultivars.
Familie	Caprifoliaceae (Kamperfoelifamilie).
Hoogte	1,5-2 meter.
Bloemkleur	Bleek lila tot lichtpaars.
Bladkleur	Donkergroen, lancetvormig.
Bloeiperiode	Juni tot september.
Standplaats	Volle zon, goed doorlatende grond.
Herkomst	Europa en West-Azië.
Soort gewas	Tweejarige plant.
Vermeerdering	Zaad.
Klimaatzone	USDA-zones 4-8.
Insecten	Aantrekkelijk voor bijen, hommels, vlinders en vogels zoals distelvinken.